

Arkitektur-empowerment og fargeundervisning

I de siste årene har stadig flere tatt til orde for fargenes betydning som virkemiddel i arkitekturen. Men hva skjer i praksis? Mette L'orange er litt nedslått over manglende interesse og kunnskap, men ser absolutt lyspunkt og tegn på endring.

Du tror det er over. At mediedebatten og diskusjoner de siste to årene har skapt bevissthet om farge som nødvendig virkemiddel i arkitekturen. Du har sett internasjonale trender, innovativ tenkning med lysfarge, teknologi, maling og naturmaterialer i skjønn forening. De er på vei, tenker du, fargene. Og unge arkitekter og designere har våknet?

KOMMER FARGENE?: Mette L'orange er litt oppgitt over at det kan se ut som at mange arkitektur-, landskap- og designstudenter ikke vet hva en fargeblyant er.

Studenter uten fargeblyanter

Både ja og nei! Et besøk på noen av årets avgangsutstillinger i arkitektur, landskap og design forteller at mange studenter ikke vet hva en fargeblyant er, langt mindre et malerskrin.

Formleken er på plass. Bærekraft og empatisk tenkning, ja! Sanselighet til en viss grad, men uten den livgivende fargen. Det er litt nedslående.

Det er som om mange henger fast i modernismedoktrinen der fargen representerte overfladiskhet. I deres søken etter renhet og ærlighet i materialer og uttrykk blir det "no tricks!" Det får en til å tenke på oldtidens filosofer Platon og Aristoteles som uttalte at farger var som rusmidler, Pharmakon, forførende og uberegnelige. Tryggere da med "Scandinavian design", en renslig, minimalistisk og myk funksjonalisme, med bleke eller materialbaserte farger, lerretstekstiler og naturfarget skinn! Røtter trygt plantet i 50 åra, men hvor spennende er det i dag?

Den blonde stilen

Stilen sprang ut fra en sosialdemokratisk tenkning, en vakker hverdag for alle, der ingen skulle skille seg nevneverdig ut. Dette ble en merkevare både i design og livsstil her i landet, som tydeligvis vedvarer. Kan hende har stilen utviklet seg til en slags "nothingness", et behov for stillhet og nøytralitet i et støysamfunn?

Sannhet som ignoreres

Postmodernismen gjorde et forsøk på å hente fram fargene. Samt belyse viktige historiske fakta, som at villaene designet av Le Corbusier bød på stor fargerikdom til tross for hans erklærte kjærlighet til hvitt. Dette er en av flere sannheter om farger som de fleste artikler og krøniker om modernismen har ignorert.

Farger og forurensning

Så er det bærekraftgreia. Maling er noe som forurensner og ødelegger kloden. Våk opp, i dag kan man lage maling som kan spises! Alle vi som jobber med farge tenker bærekraftig og undersøker muligheter for miljøvennlige produkter. De finnes. Arkitekter må også bidra i denne forskningen. Det er vakkert med arvesølvet og trematerialers eksponering for vær og vind, men man skal vite at huseiere og utbyggere som ikke har råd til denne kvaliteten mimer med maling i hvitt og "shades of grey." De tør jo ikke bruke farge når arkitektene mener det forurensner både miljø og form.

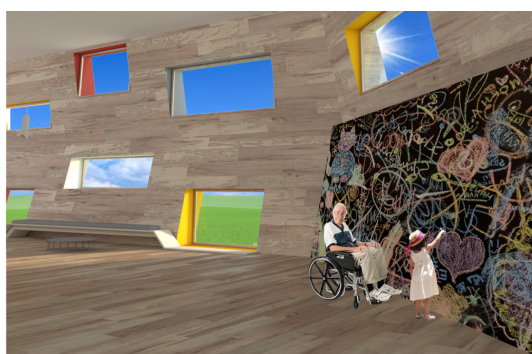
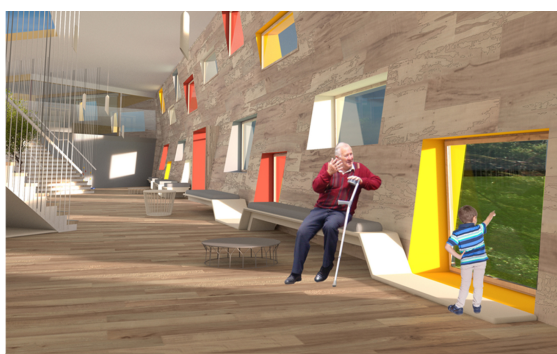
Lyspunkter i Bergen og Oslo

Vår tid er spennende, vanskelig og kraftfull, det er rom for de store kontrastene. Vi ser dette reflektert i den internasjonale trenden "Bold Colourism".

Fargen fremmes av de som ønsker å demonstrere nettopp samtidens kompleksitet og mangfold, med blick på tradisjoner og historie. Heldigvis finnes det unge utøvere som merker verden rundt seg. En masterstudent fra årets kull ved Kunst- og Designhøgskolen i Bergen brukte Le Corbusiers Fargeklaviatur i en kontemporær fargesetting av sitt prosjekt "Better together", integrering av barnehage og sykehjem. En annen hentet farger fra omgivelsene på Tøyen, Grønland og Gamlebyen og syntetiserte disse til en dynamisk fargeplan for sitt prosjekt på Jernbanetorget i Oslo. Hun fant en god metode, og det kommer en langt med. Metodeutvikling, kunnskap og inspirasjon er nøkler i en fargeundervisning.

VELKOMMEN: «Velkommen til Oslo», er en dynamisk fargeplan for Jernbanetorget i Oslo av Lotte Sekkelsten Østby, master design Kunsthøgskolen i Bergen.

SAMMEN: Le Corbusiers Fargeklaviatur har inspirert masterstudent Kinga Sbrzyzna ved Kunsthøgskolen i Bergen i prosjektet "Better together", integrering av barnehage og sykehjem.

Lyspunkter i Trondheim

NTNUs arkitektavdeling bygger på tradisjoner etter Arne Korsmo og Arne E. Holm, samt en rekke kjente kunstnere som har vært knyttet til Form og Farge der. Noen fagansvarlige har nå dannet "Light and Colour group" og har viktige forskningsprosjekter på gang. Sammen med Kunsthøgskolene har de også opprettet nettverket Forum Farge som skal fremme forskning og undervisning i farge, samt formidle interessante prosjekter i alle forgreninger av faget. To av masterprosjektene deres sørger i særlig grad for at vi tror på et fargerikt Midt-Norge framover.

TRADISJON OG HISTORIE: Farger er også vesentlig i forvaltningen av vår kulturarv. Skissen er av Marte Valderaune, master i arkitektur ved NTNU. Hun fokuserer på praktisk fargesetting av historiske interiør.

Nødvendig mangfold

Fargens plass i våre omgivelser er i dag viktigere enn noen gang. Det er en måte å identifisere sted, identitet og historie på, samt artikulere rom og volum. Det er ikke uten grunn at AIC – International Colour association – arrangerer konferansen "Colour in Urban life" i Santiago (Chile) i år, med utflukt til Valparaiso, en av verdens mest fargerike byer.

Et signal – og ja takk til inspirasjon derfra og videre til høgskolene, som gjerne kan forvalte dette mot et bakteppe av "Nordic Noir". Det er mangfoldet vi trenger.